

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра міжнародних відносин

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми *Міжнародне право*
за спеціальністю *293 Міжнародне право*
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробник:

(підпис)

Волченко Н. В., доцент

(прізвище, ініціал) (вчений ступінь та вчена посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин	протокол від 29 червня 2021 р. №17	
	Завідувач кафедри	 (підпис) Клочко А. М. (прізвище, ініціал)

Погоджено:

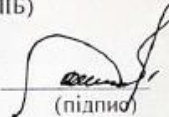
Гарант освітньої програми

(підпис)

Запара С. І.

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Роговенко О. В.

(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

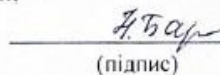
Клочко А. М.
(ПІБ)

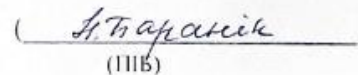

Клецова Н. В.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

()
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 25.08. 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра міжнародних відносин		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Міжнародне право» за спеціальністю 293 Міжнародне право		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)			
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	1 семестр, 1-15 тиждень		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл – 150 годин	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні – 44 годин	Практичні /семінарські – 30 годин	Лабораторні – 76 годин
10.	Мова навчання	Англійська		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Волченко Наталія Василівна, доцент кафедри міжнародних відносин Години консультацій – кожного понеділка о 12.15, кабінет 110 г		
11.1	Контактна інформація	natavol4enko@gmail.com		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна “Історія міжнародних відносин” дозволяє студентам набутти ґрунтовних та систематизованих теоретичних знань про процеси та явища розвитку світового суспільства, розкрити основні тенденції розвитку світової політики та особливості міжнародних відносин у різні історичні періоди формування сучасного світу. Завдання дисципліни: сформувати у здобувачів освіти за першим (бакалаврським) рівнем підготовки результати навчання, що забезпечать досягнення ними відповідних програмних результатів навчання після завершення освітньої програми. Зокрема, освітня компонента “Історія міжнародних відносин” формує блок знань, умінь та компетентностей, необхідних для формування системи знань щодо економічних, політичних, ідеологічних, правових, дипломатичних, військових та інших зв'язків та відносин між державами та системами держав, політичними силами, організаціями та рухами, що діють на міжнародній арені; поглиблює знання щодо необхідності врахування впливу подій минулого на хід розвитку міжнародних відносин задля практичного застосування набутих знань та врахування отриманого попередньо досвіду для прогнозування можливих наслідків розвитку міжнародних відносин.		
13.	Мета освітнього компонента	Метою є набуття студентами ґрунтовних та систематизованих теоретичних знань про процеси та явища розвитку світового суспільства, розкрити основні тенденції розвитку світової політики та особливості міжнародних відносин у різні історичні періоди формування сучасного світу.		
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на загальноосвітніх знаннях, адже викладається у першому семестрі. Освітній компонент є основою для таких курсів, як теорія міжнародних відносин, міжнародне публічне право, міжнародний захист прав людини.		

15.	Політика академічної доброчесності	<p>Політика академічної доброчесності ґрунтується на таких базових засадах, як відповідальність, сумлінність, чесність, порядність у виконанні своїх обов’язків, справедливість, повага тощо. Її норми існують у тісному зв’язку із нормами професійної етики. Політика академічної доброчесності направлена на недопущення проявів академічний плагіату, хибного співавторства, приписування результатів колективної діяльності, публікації вигаданих результатів досліджень, виконання на замовлення та продаж академічних текстів тощо. Моніторинг дотримання членами академічної спільноти університету академічної доброчесності покладається на Раду з академічної доброчесності.</p> <p>Норми, що формують політику академічної доброчесності закріплені у Кодексі академічної доброчесності, Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, Положенні про порядок перевірки академічних текстів на унікальність. Доступ до документів: https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/</p> <p>Перевірка робіт будь-якого рівня на наявність проявів плагіату здійснюється за допомогою систем «Unicheck» та Strikeplagiarism.com. на основі внутрішньої бази університету і відкритих Інтернет-ресурсів.</p> <p>В освітньому середовищі університету формується “нульова” толерантність до будь-яких проявів академічної недоброчесності, а також систематично здійснюється популяризація та інформування спільноти щодо окресленого вище питання.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч.5 ст. 48 проекту Закону України «Про освіту»); – арешт або обмеження волі, або позбавлення волі, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю із штрафом.
16.	Посилання на курс у Moodle	<p>“Історія міжнародних відносин”, на платформі Moodle, СНАУ, 2020 рік. URL: https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3394</p>

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК							Як оцінюється РНД?
	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 9	ПРН 20	ПРН 22	ПРН 23	
	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної і міжнародної правових систем	Пояснювати природу та зміст основних міжнародних правових явищ і процесів	Виявляти знання і розуміння цілей Сталого розвитку ООН подолання бідності, пом'якшення наслідків зміни клімату, дотримання продовольчої безпеки	
ДРН 1. Розуміти історичні особливості правових, політичних, дипломатичних, ідеологічних, військових та інші зв'язків та відносин між державами та системами держав, політичними силами, організаціями та рухами, що діють на міжнародній арені.	X			X	X		X	Практичні роботи 1,2,3,4,5, модульний контроль, атестація, іспит
ДРН 2. Вміти співставляти та порівнювати різні періоди у розвитку міжнародних відносин та визначати їх вплив на формування сучасної системи міжнародних відносин.		X		X				Практичні роботи 6,7,8,9,10, модульний контроль, атестація, іспит
ДРН 3. Аналізувати та прогнозувати поточні тенденції розвитку міжнародних відносин із врахуванням історично-значущих подій та їх впливу на хід розвитку міжнародних відносин.	X		X				X	Практичні роботи 11,12,13,14,15, модульний контроль, атестація, іспит

ДРН 4. Застосовувати теоретичні знання з історії міжнародних відносин при вирішенні практичних завдань та врахуванні отриманого попередньо досвіду для прогнозування можливих наслідків прийняття відповідних рішень у сфері міжнародних відносин.								Практичн і роботи 2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15 модульни й контроль, атестація, іспит
---	--	--	--	--	--	--	--	---

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Само стійна робота	
	Лк	П.з /семі н. з	Лаб. з.	
<i>Тема 1. Предмет дисципліни “Історія міжнародних відносин”</i> Вступ. Предмет, мета та завдання курсу. Закономірності сучасної науки про міжнародні відносини. Концепція зовнішньої політики та міжнародних відносин. Основні критерії та підходи до періодизації історії міжнародних відносин. Теорії міжнародних відносин. Вивчення міжнародних відносин. Тенденції розвитку системи міжнародних відносин.	2	2		2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,26,30,31,32,33,36
<i>Тема 2. Загальна характеристика Вестфальської та Віденської систем міжнародних відносин</i> Тридцятирічна війна як початок змін. Результати Тридцятирічної війни. Вестфальські мирні договори як правова база міжнародної системи. Вестфальська система міжнародних відносин як система балансу сил. Віденський конгрес. Договори, підписані перед Віденським конгресом. Керівні принципи Віденської системи. Оцінка Віденського конгресу. Концерт Європи та європейська дипломатія миру 1815-1897.	4	2		2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,26,30,31,36

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

<p><i>Тема 3. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни (1914 – 1918 рр)</i></p> <p>Причини та характер Першої світової війни, співвідношення сил між головними державами та блоками. Виникнення військово-політичних союзів (Потрійний союз та Антанта) та погіршення міжнародної ситуації на початку ХХ століття. Вбивство в Сараєво та криза в липні 1914 р. як причина початку Першої світової війни. Характер Першої світової війни. Утворення Четверного союзу та завершення формування двох ворожих таборів. Капітуляція та вихід із війни німецьких союзників. Завершення світової війни. 14 пунктів президента Вудро Вільсона. Версальський договір. Перша у світі спроба запобігти війні шляхом наднаціонального регулювання міжнародних відносин – Ліга Націй. Особливості функціонування першої міждержавної організації та причини невдалого досвіду.</p>	4	2	5	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,23,34,26,30,31,36
<p><i>Тема 4. Міжнародні відносини між двома світовими війнами</i></p> <p>Створення Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин. Міжнародні відносини під час конференцій та договорів 20-х років. Міжнародні відносини 1933-1939 років. Зростаюча загроза нової війни. Співвідношення сил на міжнародній арені після закінчення Першої світової війни. Паризька мирна конференція, її основні проблеми, її перебіг та завершення. Вашингтонська конференція та її рішення. Позитивні аспекти функціонування та суперечності Версальсько-Вашингтонської системи. Підготовка та причини скликання конференції в Генуї. Рапальський сепаратистський договір між Росією та Німеччиною 16 квітня 1922 р. Новий меморандум Антанти. Конференція в Гаазі, її фокус та підсумки. Міжнародне значення Генуезької та Гаазької конференцій. Конференція в Локарно, її міжнародне значення. Плани Дауеса та Юнга: зміст та напрямок. Пакт Бріана-Келлога та його значення. Зовнішня політика Японії на Сході. Меморандум Танаки. Зовнішня</p>	4	2	5	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,23,34,26,30,31,36

<p>політика фашистської Італії. Італійсько-абісинська війна. Прихід до влади в Німеччині А. Гітлера. Плани зовнішньої політики Німеччини та їх реалізація. Лондонська економічна конференція. Створення Балканської Антанти. Зміст і мета політики колективної безпеки в Європі: позиції СРСР, Великобританії та Франції. Конвенція про визначення агресії. Укладання договорів між СРСР та Францією, СРСР та Чехословаччиною. Мюнхенська змова та її наслідки. Англо-французько-радянські переговори влітку 1939 р. та їх крах. Пакт Молотова Ріббентропа 23 серпня 1939 р.</p>				
<p><i>Тема 5. Міжнародні відносини під час Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)</i> Співвідношення сил напередодні війни, її характер, періодизація. Напад нацистської Німеччини на Польщу. Приєднання Великобританії та Франції. Позиція США. Політичні події “дивної війни” на Заході. Введення радянських військ на територію Польщі. Міжнародне значення включення до СРСР Західної України та Західної Білорусії, Прибалтики та Північної Буковини. Вторгнення Німеччини до СРСР. Зміна характеру війни. Формування антигітлерівської коаліції. Крах гітлерівської стратегії “блискавичної війни”. Міжнародне значення поразки фашистів під Москвою, під час Сталінградської та Курської битв. Перемога Червоної Армії у 1944 р. Відкриття другого фронту та його міжнародне значення. Питання повоєнної системи в Європі на міжнародних конференціях учасників антигітлерівської коаліції (Тегеран, Ялта, Потсдам). Висновки та підсумки Другої світової війни. Створення та організаційна структура ООН.</p>	4	2	5	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,22,23,34,26,30,31,36
<p><i>Тема 6. Міжнародні відносини в період після закінчення Другої світової війни та до початку 70-х</i> Нова розстановка сил на світовій арені. “Холодна війна” та її етапи. Створення військових частин. Блокове протистояння. Міжнародні результати світової системи соціалізму у другій половині</p>	4	2	5	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,22,23,34,26,30,31,36

1940 – 1960-х рр. Локальні конфлікти після Другої світової війни та їх результати та вплив на міжнародну ситуацію.					
<p><i>Тема 7. Міжнародні відносини у другій половині 70-х - на початку 80-х років ХХ століття</i></p> <p>Деколонізація та утворення нових незалежних держав. Процес зняття міжнародної напруги. Гельсінський закон 1975 р. Погіршення міжнародних відносин у другій половині 70-х – на початку 80-х рр. Позитивні зміни та тенденції розвитку міжнародних відносин у період “перебудови” в СРСР.</p>	2	2	5	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,22,23,34,26,30,31,36	
<p><i>Тема 8. Глобалізація міжнародних відносин</i></p> <p>Поняття глобалізації. Передумови глобалізації міжнародних відносин. Позитивні та негативні наслідки глобальних трансформацій. Глобальні проблеми та нові виклики на межі ХХ-ХХІ століть. Основні причини появи глобальних проблем та шляхи їх подолання. Сучасна дипломатія як засіб регулювання міжнародних відносин. Поняття, характер та сутність сучасних системних глобальних трансформацій. Глобальні та регіональні зміни в міжнародних відносинах. Сучасні концепції міжнародної безпеки. Глобальні трансформації та міжнародна економічна безпека. Інтеграція економічних та екологічних концепцій у глобальну стратегію розвитку. Глобальні трансформації та еволюція концепції державності національної держави. Етно-конфесійні процеси та їх вплив на глобальний соціально-політичний розвиток. Антиглобалісти проти глобалістів: “за” і “проти”.</p>	2	2	5	2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,19,20,24,25,26,27,29,30,31,36	
<p><i>Тема 9. Загальноєвропейський процес та його роль у завершенні ери блокової конфронтації</i></p> <p>Визначення міжнародної інтеграції. Розвиток ідей європейської інтеграції від середньовіччя до кінця Другої світової війни. Створення Європейської спільноти вугілля та сталі. Європейське економічне співтовариство та Співтовариство атомної енергії (Євратом). Суть договорів. Основні етапи еволюції ЄЕС від Риму до Маастрихтських</p>	4	2	5	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,23,34,26,30,31,36	

<p>угод. Створення Європейського Союзу, його юридична сутність. Подальша реформа ЄС: Амстердам, Ніщцькі угоди, Лаакенська декларація, розширення ЄС. Конституція ЄС: розробка, підписання та ратифікація, юридична суть. Інституційна криза в ЄС та розвиток Лісабонського договору</p>					
<p><i>Тема 10. Міжнародні наслідки розпаду СРСР та появи нових незалежних держав</i> Роль внутрішніх та зовнішніх факторів у розпаді СРСР. Спроби підписати новий союзний договір і запобігти розпаду Радянського Союзу. Путч 19 – 21 серпня 1991 р. у Москві та прискорення розпаду СРСР. Утворення та діяльність Співдружності Незалежних Держав (СНД). Біловезьке засідання 7 – 8 грудня 1991 р. та його рішення. Зустріч в Алма-Аті (21 грудня 1991 р.) та підписання Декларації про СНД. Хартія СНД 1993 р. Ядерна проблема у відносинах між державами-членами СНД. Інтеграційні процеси в рамках СНД. Вплив розпаду СРСР на зовнішню політику світового співтовариства.</p>	2	2		5	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,22,23,34,26,30,31,36
<p><i>Тема 11. Кінець “холодної війни” та нові параметри міжнародної та європейської безпеки</i> Остаточне завершення “холодної війни” та крах біполярного світу. Монопольний світ, його переваги та недоліки для розвитку людства. Загальне бачення нових обрисів системи міжнародної та європейської безпеки на межі 80-х – 90-х років ХХ століття. Зміна сутності та інституціоналізація Гельсінського процесу в 90-ті роки минулого століття. Основні інституції та місії ОБСЄ: сутність, структура та вплив на сучасні міжнародні відносини. Трансформація НАТО в контексті геополітичних змін у Центральній та Східній Європі. Розширення Північноатлантичного альянсу на Схід. Самміт ОБСЄ в Стамбулі 1999 р. Прийняття Хартії європейської безпеки</p>	2	2		5	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,23,34,26,30,31,36
<p><i>Тема 12. Проблеми контролю над озброєннями та процес роззброєння</i> Передумови для поглиблення процесу роззброєння. Підписання та</p>	2	2		5	2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,19,20,21,24,25,26,27,28,29,30,31,35,36

<p>імплементация договорів про скорочення стратегічних наступальних озброєнь між СРСР (а потім Росією) та США. Україна в процесі ядерного роззброєння. Проблема ядерних арсеналів та атомних електростанцій в Україні. Удосконалення режиму нерозповсюдження ядерної зброї та ракетних технологій. Новий режим контролю за звичайними озброєннями на європейському континенті. Україна виконує умови Договору про звичайні збройні сили в Європі (ДЗСС). Договір про відкрите небо (Гельсінкі, 1992 р.) та його роль у зміцненні безпеки в Європі.</p>				
<p><i>Тема 13. Міжнародні відносини на Сході</i></p> <p>Формування Близькосхідної регіональної системи міжнародних відносин. Міжарабські та арабо-ізраїльські відносини в 1990-х рр. В контексті проблеми близькосхідного врегулювання. Ліванська проблема в міжнародних відносинах. Проблема безпеки Перської затоки. Ісламський фактор у міжнародних відносинах. Проблема ісламського тероризму. Діяльність США та їх союзників в Афганістані (2001 р.) та її вплив на глобальні та регіональні міжнародні відносини. Загострення арабо-ізраїльського протистояння та проблема Близького Сходу на початку ХХІ ст. Роль ОПЕК у регіоні та у світі.</p>	2	2	5	2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,26,30,31,36
<p><i>Тема 14. Країни Латинської Америки та Африки в сучасних міжнародних відносинах</i></p> <p>Латиноамериканський регіон на початку 80-х рр. ХХ ст. Центральноамериканська криза та проблеми її вирішення. Досвід трансформації суспільства в країнах Латинської Америки: природа та значення зовнішньополітичних факторів. Діяльність Організації американських держав (ОАГ) та роль впливу США на країни Латинської Америки. Проблема політичної стабільності та розвитку інтеграційних процесів у регіоні на початку ХХІ ст. Значення регіональних асоціацій та організацій. Міжнародне становище африканських країн у 80 – 90-х рр. ХХ ст. Пріоритети зовнішньої політики</p>	4	2	5	2,3,4,5,8,9,13,15,16,17,18,23,26,30,31,36

Африки. Африканські країни в процесі позаблокової діяльності. Відносини між державами Африки. Конфлікти в Африці та шляхи їх подолання. Роль ООН, інших міжнародних організацій та держав миру в їх врегулюванні.					
<p><i>Тема 15. Сучасний стан та перспективи сталого розвитку системи міжнародних відносин</i></p> <p>Природа та закономірності сучасних міжнародних відносин. Основні результати розвитку міжнародних відносин на початку XXI ст. Поступове формування нової структури світу. Формування та пріоритетність сталого розвитку. Проекти майбутнього світового порядку. “Однополюсний”, “багатополюсний”, “пост-міжнародний”, “трирівневий” (військовий, економічний, транснаціональний рівень) світ. Зовнішньополітичний вибір України на XXI ст.</p>	2	2		6	2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,19,20,21,24,25,26,27,28,29,30,31,35,36
Всього	44	30		76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Розуміти історичні особливості правових, політичних, дипломатичних, ідеологічних, військових та інші зв'язків та відносин між державами та системами держав, політичними силами, організаціями та рухами, що діють на міжнародній арені.	- проведення лекційних (розповідь) та практичних (пояснення) занять з використанням мультимедіа, ілюстрацій, роботи із книгами (читання, переклад, складання плану, рецензування, узагальнення, складання опорних таблиць, діаграм), інструктажів, бесід	18	- самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - опрацювання книг із подальшим складанням тез, складанням конспекту, написанням реферату, систематизацією зведених оглядів, підготовкою зведеного конспекту	18
ДРН 2. Вміти співставляти та порівнювати різні періоди у розвитку міжнародних відносин та визначати їх вплив на формування сучасної	- проведення практичних занять (розповідь, пояснення, дискусія (евристична та репродуктивна), робота з книгою (читання, переклад, складання плану, рецензування,	18	- самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - самостійне опрацювання інструкцій до виконання певних практичних робіт та підготовки до їх захисту;	20

системи міжнародних відносин.	узагальнення, складання опорних таблиць, діаграм) з використання опорних конспектів лекцій.		опрацювання книг із подальшим складанням схем, таблиць, запис власних думок в процесі порівняння, записом висновків; - самостійна підготовка до тестування різної тематики за курсом.	
ДРН 3. Аналізувати та прогнозувати поточні тенденції розвитку міжнародних відносин із врахуванням історично-значущих подій та їх впливу на хід розвитку міжнародних відносин.	- проведення практичних занять з метою ознайомлення студентів із такими методами, як аналітичний, синтезу, індукції, дедукції, компаративним методом, методом комплексного аналізу, соціологічних досліджень та історичним методом з використання опорних конспектів лекцій.	19	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	19
ДРН 4. Застосовувати теоретичні знання з історії міжнародних відносин при вирішенні практичних завдань та врахуванні отриманого попередньо досвіду для прогнозування можливих наслідків прийняття відповідних рішень у сфері міжнародних відносин.	- практичні заняття з використанням технічних засобів навчання, мозковий штурм, рольові ігри, вирішення нагальних ситуативних завдань, диспути, круглі столи, розв'язання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності) з використання опорних конспектів лекцій.	19	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	19
Всього годин		74		76

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Предмет дисципліни “Історія міжнародних відносин”	2 бали /2%	До 2 тижня
2.	Практична робота 2. Загальна характеристика Вестфальської та Віденської систем міжнародних відносин	2 бали /2%	До 2 тижня
3.	Практична робота 3. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни (1914 – 1918 роки)	2 бали /2%	До 3 тижня
4.	Практична робота 4. Міжнародні відносини між двома світовими війнами	2 бали /2%	До 4 тижня
5.	Практична робота 5. Міжнародні відносини під час Другої світової війни (1939 – 1945 роки)	2 бали /2%	До 5 тижня
6.	Практична робота 6. Міжнародні відносини в період після закінчення Другої світової війни та до початку 70-х	2 бали /2%	До 5 тижня

7.	Практична робота 7. Міжнародні відносини у другій половині 70-х - на початку 80-х років ХХ століття	2 бали /2%	До 6 тижня
8.	Практична робота 8. Сучасна система міжнародних відносин. Глобалізація міжнародних відносин	2 бали /2%	До 7 тижня
9.	Модульний контроль (контрольна робота)	4 бали /4%	До 7 тижня
10.	Атестація (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 7 тижня
11.	Практична робота 9. Загальноєвропейський процес та його роль у завершенні ери блокової конфронтації	2 бали /2%	До 8 тижня
12.	Практична робота 10. Міжнародні наслідки розпаду СРСР та появи нових незалежних держав	2 бали /2%	До 9 тижня
13.	Практична робота 11. Кінець “холодної війни” та нові параметри міжнародної та європейської безпеки	2 бали /2%	До 10 тижня
14.	Практична робота 12. Проблеми контролю над озброєннями та процес роззброєння	2 бали /2%	До 11 тижня
15.	Практична робота 13. Міжнародні відносини на Сході	2 бали /2%	До 12 тижня
16.	Практична робота 14. Країни Латинської Америки та Африки в сучасних міжнародних відносинах	2 бали /2%	До 13 тижня
17.	Практична робота 15. Сучасний стан та перспективи розвитку системи міжнародних відносин	2 бали /2%	До 14 тижня
18.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	6 балів /6%	До 15 тижня
19.	Індивідуальне завдання	15 балів /15%	До 15 тижня
20.	Іспит	30 балів /30%	До 15 тижня

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Весняний семестр				
Практична робота 1. Предмет дисципліни “Історія міжнародних відносин”	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Зазначено не всі теорії міжнародних відносин, наявні помилки в поданих у таблиці	Подані всі необхідні теорії, проте наявні несуттєві помилки у судженнях щодо значення, позитивних, або негативних характеристиках концепцій, студент орієнтується у поданому матеріалі	Всі теорії подані, відсутні критичні зауваження щодо основних характеристик, студент орієнтується у всьому матеріалі
Практична робота 2. Загальна характеристика Вестфальської та Віденської систем міжнародних відносин	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, мета та результати Віденського	Завдання виконані з незначними помилками, студент не	Всі завдання практичної роботи виконано, студент

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

		Конгресу визначені невірно, роль персоналій не зазначена.	достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, наприклад, плутається у деяких неосновних положеннях договорів, не достатньо розкриває принципи, що закріпив Конгрес	відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 3. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни (1914 – 1918 роки)	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Студент виконує завдання з аналізу, воєнно-політичних союзів (Потрійний союз та Антанта) проте не може визначити причини погіршення міжнародної ситуації на початку ХХ століття, висновки по випадку у Сараєво представляє часткові, або не вірні, не може пов'язати їх із початком Першої Світової війни.	Оцінка причин погіршення міжнародної ситуації на початку ХХ століття виконана з незначними недоліками, причинно-наслідковий зв'язок встановлено, студент орієнтується в теоретичному матеріалі із невеликими неточностями	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 4. Міжнародні відносини між двома світовими війнами	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Студент може описати співвідношення сил на міжнародній арені після закінчення Першої світової війни, проте без аналізу причин.	Завдання виконані з незначними помилками, студент визначає та розуміє якими були основні наслідки Паризької та Вашингтонської мирних конференцій, визначає особливості функціонування Ліги Націй (у поясненнях неспроможності регулювати міжнародні	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

			відносини наявні неточності).	
Практична робота 5. Міжнародні відносини під час Другої світової війни (1939 – 1945 роки)	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Студент сформував певне уявлення про те, що становлять передумови для розвитку воєнного конфлікту, проте, не може співставити їх із шляхами виходу з війни. Плуває характерні особливості певних стадій війни та переговорного процесу під час них.	Завдання виконані з незначними помилками, студент визначає та розуміє причини періодизації Другої світової війни, може сформулювати узагальнене значення кожної події для переговорного процесу і виходу із кризи.	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 6. Міжнародні відносини в період після закінчення Другої світової війни та до початку 70-х	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно.	Студент сформував певне уявлення про те, що є передумовами для розвитку військових блоків, може визначити окремі аспекти переговорних процесів, проте не може виділити шляхи виходу з Холодної війни.	Завдання виконані з незначними помилками, студент виділяє передуми для розвитку військових блоків, може визначити основні аспекти переговорних процесів та шляхи виходу з Холодної війни.	Всі завдання практичної роботи виконано, студент орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 7. Міжнародні відносини у другій половині 70-х - на початку 80-х років ХХ століття	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно.	Студент сформував неповне уявлення про процес зняття міжнародної напруги та може визначити окремі позитивні зміни та тенденції розвитку міжнародних відносин у період «перебудови» СРСР.	Завдання виконані з незначними помилками, студент сформував повне уявлення про процес зняття міжнародної напруги, аналізує Гельсінський акт 1975 р. та визначає зміни та тенденції розвитку	Всі завдання практичної роботи виконано, студент орієнтується в теоретичному матеріалі

			міжнародних відносин у період «перебудови», проте із певними помилками.	
Модульний контроль (письмова контрольна робота)	<i>0-1 бал</i>	<i>1-2 бали</i>	<i>2-3 бали</i>	<i>3-4 бали</i>
	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання
Атестація (тест множинного вибору)	<i>0-3 балів</i>	<i>3-7 балів</i>	<i>7-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота 8. Сучасна система міжнародних відносин. Глобалізація міжнародних відносин	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, не сформовано чітке уявлення про глобалізацію та супутні процеси, які призводять до змін у нинішніх міжнародних відносинах	Завдання виконані з незначними помилками, студент сформував чітке уявлення про глобалізацію, проте плутається у супутніх процесах, які призводять до змін у нинішніх міжнародних відносинах	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 9. Загальноєвропейський процес та його роль у завершенні ери блокової конфронтації	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, у студента неповне розуміння різниці між етапами інтеграційних процесів.	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, зокрема не може систематизувати основні події, які є передумовою інтеграційних процесів.	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>

Практична робота 10. Міжнародні наслідки розпаду СРСР та появи нових незалежних держав	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, визначено не всі міжнародні наслідки розпаду СРСР та виникнення нових незалежних держав	Завдання виконані з незначними помилками, студент визначає основні міжнародні наслідки розпаду СРСР та виникнення нових незалежних держав	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 11. Кінець “холодної війни” та нові параметри міжнародної та європейської безпеки	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Завдання виконані із недоліками. Проаналізовані не всі інституції та місії ОБСЄ, не достатньо обґрунтовано трансформацію НАТО в контексті геополітичних змін у Центральній та Східній Європі.	Робота виконана вірно, студент орієнтується в теоретичному матеріалі, проте наявні помилки у контексті геополітичних змін у Центральній та Східній Європі, розширенні НАТО, Хартію європейської безпеки проаналізовано не у повному обсязі	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 12. Проблеми контролю над озброєннями та процес роззброєння	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Завдання виконано з помилками, студент не достатньо орієнтується щодо основних передумов роззброєння, етапів та процесів, які його супроводжують	Робота виконана вірно, студент орієнтується у матеріалі про основні передумови роззброєння, етапи та процеси, які його супроводжують, а також робить висновки за отриманими даними	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 13. Міжнародні відносини на Сході	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Завдання виконано з помилками, студент не достатньо орієнтується у Ліванській проблемі в	Робота виконана вірно, студент орієнтується у матеріалі щодо ісламського фактору у міжнародних	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в

		міжнародних відносинах, не розрізняє проблему безпеки Перської затоки. Проте основні причини визначені. Може частково пояснити основні проблеми Близького Сходу на початку XXI століття.	відносинах, може пояснити значення та сенс операції США та їх союзників в Афганістані, визначає її вплив на глобальні та регіональні міжнародні відносини.	теоретичному матеріалі
Практична робота 14. Країни Латинської Америки та Африки в сучасних міжнародних відносинах	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Завдання виконано з помилками, студент не достатньо орієнтується в особливостях міжнародних відносин у латиноамериканському, африканському регіонах, діяльності Організації американських держав (ОАД) та ролі впливу США на країни Латинської Америки, не може визначити проблеми політичної стабільності та розвитку інтеграційних процесів у регіонах. Може частково пояснити відносини між державами Африки, причини конфліктів та шляхи їх подолання.	Робота виконана вірно, студент орієнтується у матеріалі щодо міжнародних відносин у латиноамериканському, африканському регіонах, діяльності Організації американських держав (ОАД) та ролі впливу США на країни Латинської Америки, може визначити основні проблеми політичної стабільності та розвитку інтеграційних процесів у регіонах. Може пояснити відносини між державами Африки, причини конфліктів та шляхи їх подолання з незначними неточностями.	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 15. Сучасний стан та перспективи розвитку системи міжнародних відносин	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Завдання виконано з помилками, студент не достатньо орієнтується в	Робота виконана вірно, студент орієнтується у матеріалі щодо особливостей	Всі завдання практичної роботи виконано, студент

		особливостях сучасного етапу розвитку міжнародних відносин, не може сформулювати висновки про місце та роль України у міжнародних відносинах.	сучасного етапу розвитку міжнародних відносин, може сформулювати часткові висновки про місце та роль України у міжнародних відносинах.	відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	<i>0-1,5 бали</i>	<i>1,5-3 бали</i>	<i>3-4,5 бали</i>	<i>4,5-6 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Індивідуальне завдання	<i>0-3 балів</i>	<i>3-7 балів</i>	<i>7-13 балів</i>	<i>13-15 балів</i>
	У завданні відсутня відповідність між логікою, структурою роботи та темою, метою, планом та завданням, обсяг використаної інформації незадовільний, не використаний методичний апарат, відсутні особисті підходи до виконання завдань.	У завданні наявна відповідність між логікою, структурою роботи та темою, метою, планом та завданням, обсяг використаної інформації недостатній, використаний не весь методичний апарат, відсутні особисті підходи до виконання завдань. Відсутня глибина та розуміння проблеми, не проявляється здатність студента критично мислити. Не пояснені результати отриманих висновків.	У завданні є відповідність між логікою, структурою роботи та темою, метою, планом та завданням, обсяг використаної інформації достатній, використаний методичний апарат, проте відсутні особисті підходи до виконання завдань. Простежується глибина та розуміння проблеми, проявляється здатність студента критично мислити. Пояснені не всі результати отриманих висновків.	У завданні наявна відповідність між логікою, структурою роботи та темою, метою, планом та завданням, обсяг використаної інформації значний, максимально використаний методичний апарат, наявні особисті підходи до виконання завдань. В роботі наявна глибина та розуміння проблеми, проявляється здатність студента критично мислити. Пояснені всі результати отриманих висновків.
Іспит	<i>0-5 балів</i>	<i>5-15 балів</i>	<i>15-27 балів</i>	<i>27-30 балів</i>

	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання не виконано	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання виконано з помилками	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання виконано незначними зауваженнями	Студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання виконано
--	--	---	---	--

5.2.Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Проходження тестування з атестації та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання заліку (іспиту)	Регулюється студентом самостійно
4	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	Протягом всього семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1.1. Основні джерела

1. Grossi Paolo. A History of European Law, 2010
2. McGlinchey S. International relations. Bristol, 2017. 238 p.
3. Thomas W. Smith History and international relations. London and New York, 1999
4. Боровець І. Нова історія країн Європи та Америки 1870-1918 рр. Міжнародні відносини. Практикум. Кам'янець-Подільський: ПП "Медобори-2006", 2014. 264 с.
5. Брусиловська О. І. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. – сер. XVII ст. н.е.): навч.-метод. посіб. Одеса: Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, 2013. 188 с.
6. Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підручник. 2-е вид. Київ: Ліра-К, 2017. 412 с.
7. Дейвіс Н. Європа: історія. Київ: Основа, 2020. 1464 с.
8. Іваницька О. П. Історія міжнародних відносин (1918-1945 роки): навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім "Слово", 2011. 632 с.
9. Камінський А. Основи міжнародних відносин, Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. 238 с.
10. Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні відносини ХХ століття: Навчальний посібник, 3-є видання. Київ: ФАДА, ЛТД, 2008. 280 с.
11. Крушинський В. Ю. Міжнародні відносини та світова політика / за ред. В. А. Манжолі. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2010. 863 с.
12. Скрипняк О. М. Історія міжнародних організацій: навчальний посібник. Умань: ПП Жовтий О. О., 2011. 226 с.
13. Турчин Я. Б. Історія міжнародних відносин: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 140 с.
14. The Oxford Illustrated History of Modern Europe / Ed. by T. C. W. Blanning. New York, 1996. 362 p.

6.1.2. Методичне забезпечення

15. Волченко Н. В. "Історія міжнародних відносин". Конспект лекцій для вивчення дисципліни для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 293 "Міжнародне право", освітній ступінь "бакалавр" англ. мовою (протокол №5 від 14.05.18).
16. Волченко Н. В. "Історія міжнародних відносин". Робочий зошит для вивчення дисципліни для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 293. "Міжнародне право", освітній ступінь "бакалавр" англ. мовою (протокол №8 від 25.04.19).
17. Волченко Н. В. "Історія міжнародних відносин". Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 293. "Міжнародне право", освітній ступінь "бакалавр" англ. мовою (протокол №4 від 6.04.20).

6.1.3. Інші джерела

18. Асиметрія міжнародних відносин / за ред. Г. М. Перепелиці, О. М. Субтельного. Київ: Вид. дім “Стилос”, 2005. 555 с.
19. Білорус О. Г. Глобальна інтеграція і тенденції кризової еволюції світу. *Економічний часопис – XXI*. 2010. № 7/8. С. 3 – 9.
20. Галушко В. П., Хуленбрук Гвідо Ван, Артиш В. А. та ін. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Київ: ЗАТ “Нічлава”, 2009. 348 [4] с.
21. Зовнішня політика України в умовах глобалізації: анотована історична хроніка міжнародних відносин (2004-2007): навчальний посібник / ред. В. В. Піскіжова. Київ.: Ін-т історії України НАН України, 2014. 394 с.
22. Мартиненко А. К. Міжнародні відносини 1945-1975 років: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2007. 366 с.
23. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007): навч. посібник. Київ: Академвидав, 2008. 544 с.
24. Міжнародні системи і глобальний розвиток : підручник / Кер. авт. колективу О. А. Коппель; за ред. Л. В. Губерського, В. А. Манжолі. Київ: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2008. 606 с.
25. Муза Д. Е. Введение в глобалистику: учебное пособие. Донецк: ДонНТУ, 2010. 240 с.
26. Пермінов В. О. Посібник до вивчення дисципліни “Сучасні міжнародні відносини” : посібник. Дніпро, 2013. 40 с.
27. Суліма Є. М. Глобалістика: підручник. Київ: Вища школа, 2010. 544 с.
28. Україна в міжнародних відносинах: енциклопедичний словник-довідник. Вип. 5 / ред. М. М. Варварцев. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2014. 331 с.
29. Уткин А. И. Глобализация: процесс и осмысление. Москва.: Логос, 2001. 271 с.
30. Цимбалістий В. Ф. Теорія міжнародних відносин. Львів: Новий Світ-2000, 2010. 360 с.
31. Шепелєв М. А. Теорія міжнародних відносин: підруч. Київ: Вища шк., 2004. 622 с.

6.2. Додаткові джерела

31. About UN in Ukraine. URL: <http://www.un.org.ua/en/un-country-team-in-ukraine/introduction>
32. Difference Between International Relations and Foreign Policy / Difference Between. URL: <http://www.differencebetween.net/miscellaneous/politics/difference-between-international-relations-and-foreign-policy/#ixzz4p90HsfG0>
33. Historical Approaches to International Relations. Education Options. URL: <http://onlinelearningtips.com/2013/01/historical-approaches-to-international-relations/>
34. Представництво Європейського Союзу в Україні. URL: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/more_info/euroclubs/euroclubs_uk.htm
35. Україна і світова організація торгівлі. URL:

<http://wto.in.ua/index.php?get=14>

6.3. Програмне забезпечення

36. Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Історія міжнародних відносин”, на платформі Moodle, СНАУ, 2020 рік. URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3394>